

המציאות היהודית

ח אייר - ד סיון תשס"ו • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות ברומניה

הפגיש מזרח עם מערב

סמינריון "בני ברית" בבוקרשט

היהודית". פורום "ד"ר משה רוזן" מרומניה תרם את חלקו בשתי סקירות: "יהודי רומניה - עבר והווה" מאת ד"ר ליא בנימין ו"רומניה - מסורות ונושאים על סדר היום" מאת ז'וזה יקובסקו, יו"ר הפורום. האורחים, שעבור רובם זה ביקור ראשון ברומניה, סיירו באתרי אנדרטאות יהודיות, השתתפו בתפילת שבת בבית הכנסת הכורלי ובקידוש שלאחר התפילה והתרשמו במיוחד ממימדי החיים היהודיים ברומניה. הנהגת בב"א הייתה כה מרוצה לנוכח הארגון היוצא מן הכלל של האירוע, עד שהיא בוחנת את האפשרות לבחור בבוקרשט כאתר קיומו הבא של כנס בני-ברית אירופה, בעוד שנתיים.

פורום "ד"ר משה רוזן" של "בני ברית" ברומניה אירח במשך שלושה ימים, בין 13 - 15 במאי 2006, סמינריון בינלאומי בנושא אקטואלי ביותר: "ארגון 'בני ברית' במאבק נגד האנטישמיות והגזענות". מראש העריכו המארגנים כי אירוע זה יהווה גם הזדמנות לחיזוק יחסי מזרח-מערב ולהיכרות עם הבעיות והניסיון שנצבר בלשכות "בני ברית" במזרח אירופה, בשל מצבן המיוחד. פעילותן עוררה עניין אצל הנהגת "בני ברית אירופה" (בב"א), שיוצגה בסמינריון על ידי קבוצה רבת

משתתפים. עם הנוכחים נמנו: ד"ר אורל ויינר, יו"ר הפדרציה חבר הפרלמנט, ז'וזה יקובסקו, יו"ר פורום "ד"ר משה רוזן", ריינולד סימון, יו"ר בב"א, ג'ון ריבס, סגן יו"ר בני-ברית העולמית, יוסף דומברג, יו"ר בב"א לכל חייו, דוד לוי בנטולילא, יו"ר בב"א לשם כבוד לכל חייו, וכמו-כן חברים בולטים בוועד מזרח-מערב (אלכס פיימן, אריקה ון גלדר, הנס יוסטן). את האירוע כיבדו בנוכחותם שגרירת ישראל ברומניה רודיקה גורדון ראדיאן, הרב הראשי מנחם הכהן, הרב אברהם ארנפלד, תת-שר החוץ של רומניה וולנטין נאומסקו ואישים נוספים. ההרצאה בנושא "בני ברית אירופה והמאבק נגד האנטישמיות והגזענות" היוותה הזדמנות לחילופי דעות ודיונים בתחום הכול-כך אקטואלי. זהו מסמך שהציג את תולדות האנטישמיות המודרנית וכן את מקורותיה החברתיים, התרבותיים והכלכליים של ה"יודאופוביה" (החרדה מפני היהדות), כהגדרת המרצה. הדובר ניתח גם את הצורה החדשה שלבשה האנטישמיות - אנטי-ציונות והצגת מדינת ישראל כיצר שטני. נושאים אחרים שנדונו היו: "שיתוף הפעולה מזרח-מערב" - דו-שיח בין הממונים על טיפול בבעיה זו במסגרת בב"א לבין נציגי לשכות ממספר ארצות, כגון בולגריה, סרביה-מונטנגרו, אוקראינה, לטוניה, ליטא, סלובקיה, יוון • "תולדות 'בני ברית' ועתידו" - סקירת מטרות, אמצעים ושיטות המשמשים את הארגון • "הנוער ובני ברית" • "התרבות היהודית והזהות

ספריית האודיו של "ההמציאות היהודית"

"... נחיה, לפחות כל עוד יהיה לנו מה להגיד או מה לעשות"

סולומון מרקוס

... זהו ה"אני מאמין" של סולומון מרקוס, אישיות אקדמית בעלת יוקרה. זה אדם משול לכספית, בתנועה מתמדת, על מנת לעמוד במגוון העיסוקים שהוא מתמסר להם ברוח נעורים ראויה להערצה, שכאילו נולדה מחדש בשחר העשור התשיעי לחייו. זאת הסיבה לכך שהפרויקט הנוכחי של ספריית האודיו של "ההמציאות היהודית" היה יצא לפועל רק מקץ שישה חודשים. ואולם, עכשיו אנו יכולנו לערוך היכרות עם זיכרונותיו מסמטאות ילדותו, שנות לימודיו, מוריו הבלתי נשכחים, פגישתו עם יהודי מנחין, ועוד פרטים רבים המקרבים אלינו את סולומון מרקוס, הקוסם המקסים. הוא כינס ב-180 מחברות מיוחדות את תוצאות פעילותו ודרךן ברחבי העולם. ואנחנו יכולים לקוות שמשפר המחברות עוד יילך ויגדל ויעשיר את המטמון הזה ברעיונות מבריקים חדשים - בהתחשב בעובדה שסולומון מרקוס הינו בן למשפחה ענפה היכולה כבר היום להרכיב אילן יוחסין בן מאה: אולגה אחותו, שנפטרה לפני שנים אחדות בישראל, השאירה שני נינים, יסמין בת השנה וצוק בן השנה ומחצה; ואילו מריוס מירקו, אחיו הבכור, יגיע ב-9 ביוני השנה לגיל 97.

תקנה מס' 31/2002 הפכה לחוק

נשיא רומניה טראיאן בססקו חתם ב-27 באפריל השנה על הצו ההופך לחוק את התקנה לשעת חירום מס' 31/2002 הנוגעת לאיסור על קיומם של ארגונים וסמלים בעלי אופי פשיסטי, גזעני או המטיפים לשנאת זרים, וכן על קידום של אשמים בקיום עבירות נגד השלום. עיתוננו מפרסם דעות של אישים המעורבים במישרין במאבק נגד האנטישמיות - גנרל מיכאיל יונסקו, מנהל מכון "אלי ויזל" לחקר השואה ברומניה, אלכסנדרו פלוריאן, המנהל בפועל של אותו מכון ומרקו מ' כץ מהמרכז לחסימת האנטישמיות ברומניה - באשר לחשיבותו של המהלך הזה ולמידת התרומה של החוק הזה למניעת ההתקפות האנטישמיות ברומניה על צורתיהן השונות.

התכנסות בעלת משמעות מיוחדת של הקונגרס היהודי האירופי

זאת הפעם הראשונה בתולדות קהילתנו שהתכנסות הוועד הפועל של הקונגרס היהודי האירופי (ק.א.א.) שהתקיימה בבוקרשט (בין 17 - 18 במאי השנה), כללה גם פגישת עבודה עם המנהיגים של פדרציית הקהילות היהודיות ברומניה שנערכה בספריית בית הכנסת קורלי וכן עם אנשי ממשל בכירים של המדינה הרומנית. עם הנושאים המרכזיים שנידונו נמנו: המאבק באנטישמיות ובהכחשת השואה, שקיבל יתר תוקף עם הפיכת התקנה לשעת חירום מס' 31/2002 לחוק מדינה; החזר הרכוש היהודי הקהילתי וכן הרכוש הפרטי שהוחזר בתקופת המשטר של אנטונסקו והמשטר הטוטאליטרי; ושמירת מורשת התרבות היהודית. בהזדמנות זו העניק יו"ר קונגרס ק.א.א. פיאר בסנאינו ראיון בלעדי לעיתוננו.

סולידאריות עם כל עם ישראל בעולם

תחת כותרת זו נכלל בגיליון הנוכחי של עיתוננו ראיון עם יו"ר פדרציית הקהילות היהודיות ברומניה, חבר הפרלמנט ד"ר אורל ויינר, העומד בראש משלחת של הפדרציה לאירועים לציון מאה שנה לוועד היהודי אמריקני ולוועידה הבינלאומית ה-13 של מנהיגי הקהילות היהודיות - דיונים

שהתקיימו בווישינגטון. יו"ר הפדרציה ד"ר אורל ויינר השתתף גם בוועידה השנתית של דירקטוריון הג'וינט. מנהיג הפדרציה שלנו ציין לשבח את היקף ההשתתפות ואת הרמה הגבוהה שבה הצטיינו הדיונים המעניינים. המכנה המשותף של הדיונים היה הסולידאריות עם מדינת ישראל ועם כל עם ישראל בעולם. לא נעדרו גם רגעי התרגשות, דוגמת המפגש עם השגריר אלפרד מוזס, שכיחן בעבר כשגריר ברומניה. הוא הזכיר את יחסיו הטובים עם חבר האקדמיה ניקולאי קז'ל המנוח והביע את רצונו לתמוך בכל עת בקהילה היהודית ברומניה. במפגש עם מנהיגי הג'וינט הודה יו"ר הפדרציה למנהל תוכנית הג'וינט לרומניה, ד"ר צבי פיין, לסגנו ישראל סבאג ולמנהל תוכנית הג'וינט לאירופה אלברטו סנדראי, עבור התמיכה המתמשכת בקהילתנו.

"גשר בלקאן הים השחור" - גשר הידידות בין צעירי האזור

בין ה-11 ל-14 במאי השנה התקיימה בהאלקידקי (יוון) המחזור החמישי של התוכנית "גשר בלקאן הים השחור". בהזדמנות זו נפגשו בחסות הג'וינט 300 צעירים מיוון, בולגריה, רומניה, אוקראינה, סרביה, בוסניה-הרצגובינה, מקדוניה וטורקיה. מטעם הקהילות היהודיות ברומניה היו מעורבים בארגון הפרויקט המרכזי הצעירים אדריאן גרון, כריסטי עזרי, אטילה גוליאש ודליה גולדה, יחד עם מתנדב הג'וינט פרקר קרוקפורד. בקרב 83 הצעירים מרומניה הגיע לאירוע ישראל סבאג, סמנכ"ל הג'וינט ברומניה. במהלך הכנס טופלו נושאים בתחומי היסטוריה, דת, תרבות יהודית מודרנית בישראל ובתפוצות והיו גם רגעי התרווחות מותאמים לגיל המשתתפים. בסעודה החגיגית של קבלת שבת הצטלצלו כמו בקול אחד השירים המסורתיים המלווים את כניסת השבת מדי שבוע בשבוע.